

การส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเพื่อ
สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
จังหวัดสมุทรสงคราม

Promotion and Development of Capacity in Connecting Community Tourism
Routes to Strengthen the Local Economy of Agricultural Tourism Community
Enterprises in Samut Songkhram Province

เอกโอฬาร โชติอนุสรณ์

Eakolarn Chotianusorn

ปัญญดา จันทกิจ

Panyada Chanthakit

ชุมพล รอดแจ่ม

Chumpon Rodjam

จิราภรณ์ บุญยิ่ง

Jiraporn Bunying

พนิดา นิลอรุณ

Panida Ninaroon

วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: eakolarn.ch@ssru.ac.th

Received: 25 December 2024; Revised: 26 February 2025; Accepted: 26 February 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาสถานการณ์และความต้องการการบริหารจัดการชุมชนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม (2) เพื่อสร้างการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม และ (3) เพื่อการประเมินการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์และการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงจำนวน 30 คน กลุ่มที่ 2 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นประธานและสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนจำนวน 200 คน กลุ่มที่ 3 เป็นการประเมินความพึงพอใจ โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 30 คน และกลุ่มที่ 4 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) ชุมชนมีจุดแข็งด้านเส้นทางท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์ แต่มีจุดอ่อน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความร่วมมือจากหลายภาค (2) สร้างการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน โดยผ่านกระบวนการสร้างโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการบูรณาการองค์ประกอบสำคัญทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมความร่วมมือชุมชน และนวัตกรรม การจัดการทุนทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว และการจัดการโดยชุมชน (3) ผลการประเมินการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน ผลการประเมินนี้สะท้อนถึงศักยภาพของโครงการในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, เศรษฐกิจฐานราก, การพัฒนาขีดความสามารถ

Abstract

The purpose of this article is : (1) to study the conditions and problems, situations and needs of community management in terms of linking community tourism routes; Strengthening the basic economy of agricultural tourism community enterprises, Samut Songkhram Province (2) To promote and develop capacity in the field of community tourism routes, to strengthen the basic economy of agricultural tourism community enterprises in Samut Songkhram Province and (3) to evaluate the promotion and development of capacity in the field of community tourism route linkage to strengthen the basic economy of agricultural tourism community enterprises, Samut Songkhram Province. 4 target groups: Group 1 uses interviews and group discussions; 30 specific key informants were selected. Group 2 is an exploratory component analysis. The sample group was the chairman and members of 200 community enterprises. Group 3 was a satisfaction assessment with 30 participants. and Group 4 is 5 experts. The results of the study show that (1) the community has strengths in diverse and unique tourist routes but has weaknesses in facilities and publicity, Sustainable development requires technology, innovation and cooperation from many sectors (2) To promote and develop capacity in the field of community tourism links, through the process of creating a project to promote agricultural tourism at Tha Kha Floating Market for sustainable development by integrating the four key elements, namely promoting community cooperation and innovation, Social and cultural capital management, tourism infrastructure development and community-based management (3) Evaluation results of capacity development in the field of community tourism route linkage. The results of this assessment reflect the project's potential to create a positive impact on the development of agrotourism and strengthen the community's grassroots economy in a sustainable manner.

Keywords : Agricultural Tourism, Foundational Economy, Capacity Development

บทนำ

การส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามเป็นงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในบริบทที่การท่องเที่ยวและเกษตรกรรมเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่น การวิจัยนี้มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างการท่องเที่ยวกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเชิงเกษตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น งานวิจัยนี้ได้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดที่ครอบคลุมทั้งมิติการท่องเที่ยวและเกษตรกรรม พร้อมวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การจัดการ และการตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การวิจัยยังครอบคลุมถึงการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ไม่เพียงสร้างความบันเทิง แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง (หทัยชนก รัตนถาวรกิติ, 2566; อรุณ สนใจและคณะ, 2564) การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสมุทรสงคราม ประสบความสำเร็จในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวและการบริหารจัดการของชุมชน การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานรากจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความยั่งยืน จากการศึกษาของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2559) และพุทธธีพงศ์ ไชยพหล (2562) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของแนวทางการบริหารที่เหมาะสมและการสร้างความเข้มแข็งในด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง "การส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม" โดยมุ่งเน้น 1) ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางการเกษตร 2) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวิสาหกิจชุมชนและแม่บ้านเกษตรกรเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน และ 3) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้สู่การส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร

งานวิจัยนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาคนรุ่นใหม่ที่มีใจรักการเกษตร ให้สามารถบริหารจัดการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการที่พึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ ยังมุ่งเสนอแนวทางการผลักดันนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรมเครือข่ายการเรียนรู้สู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นของชุมชน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญของการท่องเที่ยวชุมชนที่ยั่งยืน โดยคณะผู้วิจัยมุ่งส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยศึกษาความต้องการของผู้บริหาร สมาชิกวิสาหกิจชุมชน และนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองหลักเมืองรองของรัฐบาล เพื่อพัฒนาต้นแบบการส่งเสริมการเกษตรแบบครบวงจร ทั้งการพัฒนาการผลิตที่มีคุณภาพ การแปรรูปผลผลิตตามวิถีชุมชน และการตลาดสินค้าเกษตรที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์และความต้องการในการบริหารจัดการชุมชนในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. เพื่อสร้างการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม
3. เพื่อประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ประธานวิสาหกิจชุมชนและผู้นำชุมชนในตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จำนวน 30 คน สำหรับวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์และมีบทบาทโดยตรงในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ปี

กลุ่มที่ 2 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 200 คน สำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามประเภทของวิสาหกิจชุมชน และคำนวณสัดส่วนตามขนาดของแต่ละกลุ่ม

กลุ่มที่ 3 ประธานและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 30 คน สำหรับสร้างการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามความสมัครใจและความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการพัฒนา โดยคัดเลือกจากผู้ที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สำหรับประเมินการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2 ด้านพื้นที่

ชุมชนวิสาหกิจชุมชนตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญในการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3 ด้านวิธีวิจัย

ใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผสมผสานระหว่าง

วิธีเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการอภิปรายกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจบริบทของการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน ระบบคิด และความเชื่อของชุมชน

วิธีเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA)

1.4 ด้านเนื้อหา

ครอบคลุมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ทูทางสังคม นวัตกรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการจัดการโดยชุมชน โดยวิเคราะห์ตัวแปรสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ นวัตกรรม ทูทางสังคม ความสามารถในการแข่งขัน และการจัดการโดยชุมชน

2. เครื่องมือการวิจัยและขั้นตอนการสร้าง

2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและประเด็นที่ต้องการศึกษา

2.3 สร้างเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้:

3.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย มีการแจกแบบสอบถามโดยตรงและรอรับกลับคืนเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

3.3 การจัดอภิปรายกลุ่ม จัดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group) กับตัวแทนจากแต่ละกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว โดยมีการบันทึกข้อมูลผ่านการจดบันทึกและการบันทึกเสียงการสนทนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำเสนอด้วยการบรรยายประกอบสถิติเชิงพรรณนา โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากตัวแปรที่มีลักษณะเป็นนามธรรม

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล จำแนกและจัดระบบตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการศึกษาและการวิเคราะห์เป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. ผลศึกษาสภาพและปัญหาสถานการณ์และความต้องการการบริหารจัดการชุมชนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการการบริหารจัดการชุมชนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านการวิเคราะห์ SWOT

SWOT	รายละเอียด
จุดแข็ง (Strengths)	• เส้นทางท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์ นำเสนอประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครให้กับนักท่องเที่ยว • การมีความเชื่อมโยงและร่วมมือกันระหว่างชุมชนในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสร้างพลังร่วมที่สำคัญในการพัฒนา • การใช้วัฒนธรรมและธรรมชาติของท้องถิ่นเป็นจุดขาย ส่งเสริมความน่าดึงดูดผ่านการเชื่อมโยงกับความเป็นท้องถิ่น
จุดอ่อน (Weaknesses)	• สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ทำให้ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวอาจมีข้อจำกัด

	• ขาดการประชาสัมพันธ์และการตลาดที่มีประสิทธิภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว • ความสามารถในการบริหารจัดการเส้นทางท่องเที่ยวที่ยังต้องการการพัฒนาเพิ่มเติม
โอกาส (Opportunities)	• การเพิ่มความนิยมของการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสและการเรียนรู้เปิดโอกาสใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนา • โอกาสในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานท่องเที่ยวและองค์กรอื่น ๆ เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว • การใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์สามารถเพิ่มการเข้าถึงตลาดและลูกค้าใหม่ ๆ
อุปสรรค (Threats)	• การแข่งขันสูงจากเส้นทางท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกันทำให้การสร้างความแตกต่างเป็นเรื่องท้าทาย • ผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอาจลดความน่าดึงดูดในระยะยาว • ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรทำให้การพัฒนาและบริหารจัดการมีข้อจำกัด

จากตารางสรุปได้ว่า การวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการการบริหารจัดการชุมชนผ่านกรอบ SWOT ช่วยให้เห็นภาพรวมของการวางแผนและการพัฒนาที่ชัดเจน การใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและโอกาสพร้อมกับการจัดการจุดอ่อนและอุปสรรคอย่างมีกลยุทธ์ จะช่วยให้ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสมุทรสงครามสามารถพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืน การสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีและการตลาดดิจิทัล และการสร้างความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความมั่นคงให้กับชุมชนในอนาคต

2. ผลศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) พบองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมความร่วมมือชุมชนและนวัตกรรม (Promoting Community Collaboration and Innovation) ซึ่งเน้นการสร้างควมไว้วางใจ การเชื่อมโยงระหว่างภาคี และการพัฒนาเศรษฐกิจผ่านการสร้างทุนทางสังคมที่ยั่งยืน มีตัวแปรสำคัญ 5 ตัว องค์ประกอบนี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.788 ถึง 0.510 ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการทุนทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Capital Management) การพัฒนาทุนทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเน้นการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนวัตกรรมและการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ SWOT ระบุจุดแข็งของชุมชนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นแต่ในขณะเดียวกันก็ชี้ให้เห็นความเสี่ยงจากการพึ่งพาทรัพยากรมากเกินไป

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว (Tourism Infrastructure Development) องค์ประกอบนี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.739 ถึง 0.420 ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการโดยชุมชน (Community-Based Management) องค์ประกอบนี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.828 ถึง 0.601 ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการวิเคราะห์นี้สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 4 ดังกล่าวสามารถสะท้อนถึงการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนและเชิงนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจท้องถิ่นโดยมีการจัดกลุ่มตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบและจำนวนตัวแปรที่เกี่ยวข้องในแต่ละองค์ประกอบ

3. ผลศึกษาการสร้างการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมความร่วมมือชุมชนและนวัตกรรม มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน รวมถึงการใช้นวัตกรรมในการสร้างทุนทางสังคมผ่านวิธีการส่งเสริมและพัฒนา

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการทุนทางสังคม การจัดการทุนทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการบริหารและพัฒนาทุนทางสังคมผ่านการท่องเที่ยวเชิงนวัตกรรม การสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และการผสมผสานวัฒนธรรมกับนวัตกรรมช่วยเพิ่มมูลค่าและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนผ่านวิธีการส่งเสริมและพัฒนา

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการพัฒนาแผนที่และป้ายบอกทางที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาแผนที่และระบบนำทาง การจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่เน้นความรู้สึกและประสบการณ์ที่แตกต่าง การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการโดยชุมชน เน้นการวางแผนและการจัดการที่มีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาทรัพยากร การส่งเสริมและพัฒนากลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิต อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืนในระยะยาวผ่านการบูรณาการ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การส่งเสริมความร่วมมือชุมชนและนวัตกรรม การจัดการทุนทางสังคม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการโดยชุมชน ซึ่งจะเป็นก้าวสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนตลาดน้ำท่าคา กิจกรรมที่จัดขึ้นภายใต้โครงการมีทั้งหมด 15 กิจกรรม โดยกิจกรรมหลัก ได้แก่ การนำเที่ยว ด้วยเรือและกิจกรรมฐานการเรียนรู้ในชุมชนที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น แผนที่และป้ายบอกทาง รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงเกษตรที่ยั่งยืน กิจกรรมเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน อีกทั้งยังเน้นการ อนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ

การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้รับการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 คน ผลการประเมินพบว่ามีความพึงพอใจในระดับสูงสุด

โดยทุกหัวข้อการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.79 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของโครงการในการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัด สมุทรสงคราม หนึ่งในหัวข้อที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด คือ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะของชาวบ้านผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการทำเหมืองคำบ้านสวนท่าคา ซึ่งได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 4.93 แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีความเชี่ยวชาญและสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืน นอกจากนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การจัดทำแผนที่และป้ายบอกทางภายในชุมชน และการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยว ก็ได้รับความพึงพอใจสูง โดยเฉพาะด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.82 แสดงให้เห็นว่าชุมชนได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงกับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของโครงการนี้ยังสะท้อนจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.91 แสดงถึงความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ โดยแสดงข้อที่มีการประเมินสูงสุดในแต่ละด้าน

ด้านที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1	ความพึงพอใจต่อความพร้อมของชาวบ้านในการให้บริการพาเรือและให้ข้อมูล	4.92	0.143	มากที่สุด
2	ความพึงพอใจต่อความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในฐานการเรียนรู้	4.89	0.162	มากที่สุด
3	ความพึงพอใจต่อการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาเส้นทางและข้อมูลการท่องเที่ยวในชุมชน	4.85	0.192	มากที่สุด
4	ความพึงพอใจต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร เช่น เว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย ในการประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวของชุมชน	4.82	0.213	มากที่สุด
5	ความพึงพอใจต่อการถ่ายทอดความรู้และทักษะของชาวบ้านผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำเหมืองคำบ้านสวนท่าคา	4.93	0.132	มากที่สุด
6	ความพึงพอใจต่อการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้าน	4.88	0.173	มากที่สุด
7	ความพึงพอใจต่อความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในการพัฒนาโครงการ	4.84	0.202	มากที่สุด
รวม		4.87	0.173	มากที่สุด

สรุปได้ว่า โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคา ประสบความสำเร็จในการสร้างขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน โดยไม่เพียงแต่เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน แต่ยังส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในระยะยาว

4. ผลศึกษาการประเมินการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการประเมินการส่งเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม โดยผ่าน

กระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยตรวจสอบใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาโครงการ โครงการนี้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาระบบเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและการสร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว โดยองค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมความร่วมมือชุมชนและนวัตกรรมเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนเส้นทางท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ถัดมาในองค์ประกอบที่ 2 การจัดการทุนทางสังคม มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาทุนทางสังคมผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความสามัคคี องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว และองค์ประกอบที่ 4 การจัดการโดยชุมชน เน้นการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากผ่านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษาที่แสดงภาพรวมของการประเมินการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามได้อย่างชัดเจน โดยภาพรวมแล้ว โครงการนี้ได้รับการประเมินในระดับที่สูงมาก ด้วยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.65 โดยเฉพาะด้านความเหมาะสมซึ่งได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดที่ ในขณะที่เดียวกัน ด้านความถูกต้องและความมีประโยชน์ยังได้รับการประเมินในระดับที่สูง ใกล้เคียงกัน โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.65 และ 4.64 ตามลำดับ สะท้อนถึงความสำคัญของความแม่นยำ และผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ ด้านความเป็นไปได้ได้รับการประเมินใกล้เคียงกัน ด้วยค่าเฉลี่ย 4.63 แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของโครงการที่จะสามารถดำเนินการได้จริงตามแผนที่ กำหนดไว้ นอกจากนี้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในทุกด้านยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำมาก (ต่ำสุดที่ 0.071 และสูงสุดที่ 0.189) แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นจากผู้ประเมินทั้ง 5 คน ซึ่งช่วยเพิ่ม ความน่าเชื่อถือของผลการประเมินนี้ได้อย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า ผลการประเมินนี้ยืนยันว่าโครงการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีความเหมาะสม มีประโยชน์ มีความถูกต้อง และมีความเป็นไปได้สูงในการดำเนินการ ซึ่งจะเป็พื้นฐานที่แข็งแกร่งใน การสนับสนุนการตัดสินใจดำเนินโครงการต่อไป

อภิปรายผล

1. การศึกษานี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการในการบริหารจัดการ ชุมชนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของ วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิง เกษตรเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและเพิ่มคุณภาพชีวิตของชุมชนได้อย่าง ยั่งยืน โดยการวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการผ่านกรอบการวิเคราะห์ SWOT และ Business Model Canvas (BMC) ช่วยให้เข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาเส้นทาง ท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างชัดเจน จุดแข็งหลักของชุมชน ได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์ การมีความเชื่อมโยงและร่วมมือกันระหว่างชุมชน และการใช้วัฒนธรรมและธรรมชาติของ ท้องถิ่นเป็นจุดขาย ในขณะที่จุดอ่อนที่ต้องการการพัฒนา เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่เพียงพอ การขาดการประชาสัมพันธ์และการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และความสามารถในการบริหารจัดการเส้นทางท่องเที่ยวที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม โอกาสที่เปิดกว้างสำหรับชุมชนคือความนิยมของการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสและการเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือ กับหน่วยงานท่องเที่ยวและองค์กรอื่น ๆ และการใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ในการ ประชาสัมพันธ์ แต่ชุมชนก็ยังคงเผชิญกับอุปสรรค เช่น การแข่งขันสูงจากเส้นทางท่องเที่ยวอื่น ๆ ปัญหาสิ่งแวดล้อม และข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ

รุจิราพร งามศิริ และคณะ (2563) ซึ่งพบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนมีความสำคัญต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gao & Wu (2022) ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม

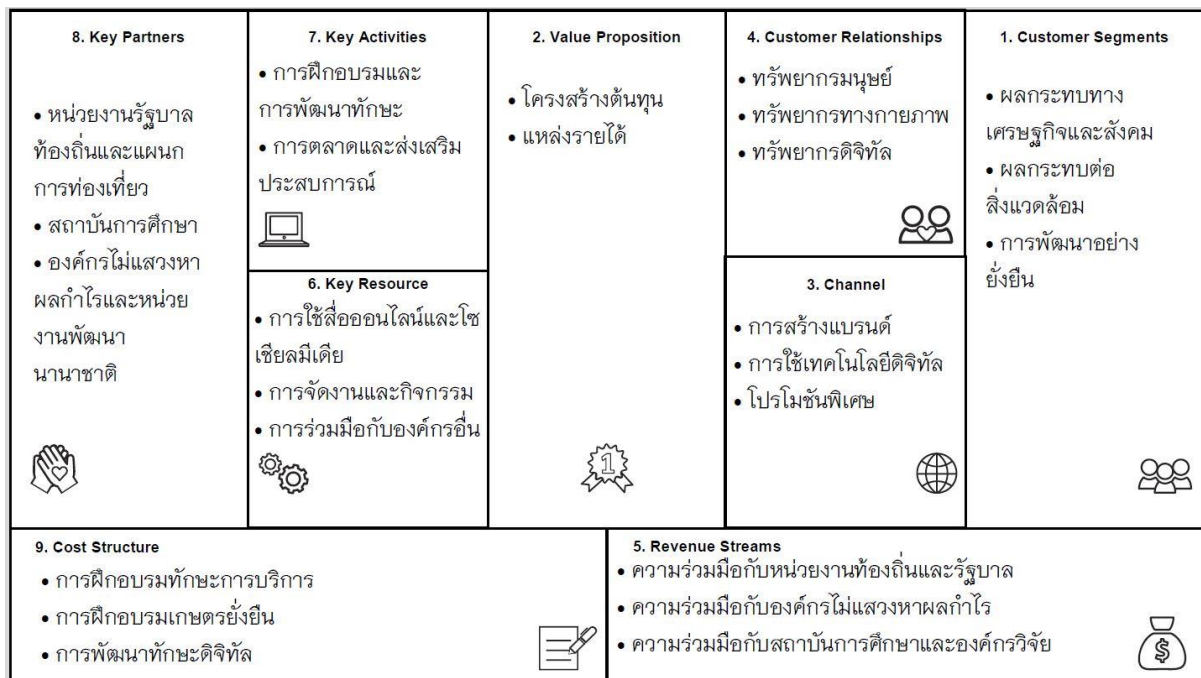
2. ผลการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจ ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การส่งเสริมความร่วมมือชุมชนและนวัตกรรม การจัดการทุนทางสังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว และการจัดการโดยชุมชน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยตัวแปรสำคัญที่แตกต่างกัน รวมทั้งสิ้น 19 ตัวแปร ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภจิต สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และปิยวรรณ คัมภุชาติ (2564) พบว่า การสร้างความร่วมมือของชุมชน การนำทุนทางสังคมและวัฒนธรรมมา สร้างคุณค่า และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่พบในการศึกษานี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Gannon et al. (2021) พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน และการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยวเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการส่งเสริมความร่วมมือ ชุมชนและ นวัตกรรมที่พบในการศึกษานี้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rasoolimanesh, et al. (2020) พบว่า การจัดการโดยชุมชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว และการจัดการ ทรัพยากรทาง วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการโดยชุมชน การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว และการจัดการทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่พบในการศึกษานี้

3. ผลการศึกษาการสร้างส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว เชิงเกษตรในจังหวัด สมุทรสงครามชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาเครือข่ายและนวัตกรรม การจัดการทุนทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว และการจัดการโดยชุมชน สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ข้อมูลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาเครือข่าย และนวัตกรรมที่เน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ชุมชน การสร้างความไว้วางใจ และการเชื่อมโยง ระหว่างภาคีต่าง ๆ ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวจะช่วย สร้างความเข้มแข็งและการรวมพลังในการ ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนร่วมกัน ในขณะที่การจัดการทุนทาง สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนผ่านการสนับสนุนการพัฒนาและการสร้างคุณค่าจากทรัพยากรทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นจะช่วยสร้างอัตลักษณ์และความน่าสนใจให้กับเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนได้ นอกจากนี้ การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ถนน ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และป้ายสื่อความหมาย จะช่วยอำนวยความสะดวกและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลต่อ การเพิ่มขึ้นของจำนวนและระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในชุมชน อันนำไปสู่ การสร้างรายได้ที่ เพิ่มขึ้นให้กับวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินินาถ ตรงดี และคณะ (2564) ซึ่งพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้อง อาศัยการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในทุกขั้นตอน การสร้างร่วมมือกับภาคีเครือข่ายภายนอก การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน

และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านเข้าด้วยกันในการพัฒนาขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Seyfi, Hall, et al. (2020) ที่พบว่า การสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่น่าประทับใจ มีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ คุณค่าด้านความรู้ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความบันเทิง ซึ่งล้วนเกิดจากการนำเสนอทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น การสร้างการมีส่วนร่วม และการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายและนวัตกรรม การจัดการทุนทางสังคมวัฒนธรรม และการจัดการโดยชุมชนในการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee & Jan (2019) พบว่า การรับรู้ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความยั่งยืนในมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการสร้างการมีส่วนร่วม การกระจายผลประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นจะช่วยสร้างความยั่งยืนและความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกับผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมและการแบ่งปันประโยชน์อย่างเท่าเทียม

4. การประเมินการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม แสดงให้เห็นถึงการประเมินที่ครอบคลุมและเป็นระบบของโครงการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมแล้ว โครงการนี้ได้รับการประเมินในระดับที่สูงมาก สรุปได้ว่าผลการประเมินนี้ยืนยันว่าโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความเหมาะสม มีประโยชน์ มีความถูกต้อง และมีความเป็นไปได้สูงในการดำเนินการ ซึ่งจะเป็พื้นฐานที่แข็งแกร่งใน การสนับสนุนการตัดสินใจดำเนินโครงการต่อไป นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญลักษณ์ นิลประดับ (2563) โดยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากร การกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม การสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในทรัพยากรท้องถิ่น และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gao and Wu (2020) โดยพบว่า การบูรณาการการมีส่วนร่วมของชุมชน การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการสร้างแบรนด์และการตลาด เป็นกลยุทธ์สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน ยังเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แนวทางการประยุกต์ใช้ Business Model Canvas (BMC)

จากภาพที่ 1 แสดงการวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการการบริหารจัดการชุมชนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านกรอบ Business Model Canvas (BMC) ช่วยให้เห็นภาพรวมของการวางแผนและบริหารจัดการด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน โดยระบุถึงความร่วมมือหลัก กิจกรรมหลัก ทรัพยากรหลัก ข้อเสนอมูลค่า ความสัมพันธ์กับลูกค้า ช่องทางการสื่อสาร กลุ่มลูกค้า โครงสร้างต้นทุน และกระแสรายได้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชุมชนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว

สรุป

การวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม" แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องบูรณาการการดำเนินงานใน 4 มิติสำคัญ คือ การสร้างความร่วมมือและนวัตกรรม การจัดการทุนทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการโดยชุมชน ซึ่ง "โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตลาดน้ำท่าคา" ที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินในระดับดีมากจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในด้านความเหมาะสม ความถูกต้อง ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยกิจกรรม เช่น การนำเที่ยวด้วยเรือ กิจกรรมฐานการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ ช่วยเสริมสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน โดยความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสมุทรสงครามขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชนในทุกขั้นตอน การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน และการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและเป็นเอกลักษณ์ สามารถแข่งขัน

ในตลาดการท่องเที่ยวสมัยใหม่ และสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนในระยะยาว โดยการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสมุทรสงครามจึงควรมุ่งเน้นการบูรณาการทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก ควบคู่กับการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถนำแนวทางการประยุกต์ใช้ Business Model Canvas (BMC) ไปปรับใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือในชุมชน การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ การจัดการทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยว เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และตอบโจทย์ความต้องการของตลาด
3. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนและภาคที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน เพื่อเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนา
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้เข้าใจถึงแรงจูงใจ อุปสรรค และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมและการนำทุนทางสังคมและวัฒนธรรมมาสร้างคุณค่าในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการศึกษาเฉพาะกรณี

เอกสารอ้างอิง

- ชนินาถ ตรงดี และคณะ. (2564). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสต์เทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 11(2), 233-248.
- ธัญลักษณ์ นิลประดับ. (2563). การท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านแม่กำปอง อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 8(1), 59-78.
- พฤทธิ์พงศ์ ไชยพหล. (2562). การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำรงชีพในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ชุมชนเข้มแข็ง : กรณีศึกษาชุมชนศิรีวัง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- รุจิราพร รามศิริ และคณะ. (2563). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 15(1), 167-185.
- ศุภจิต สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ ปิยวรรณ คุ่มญาติ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 15(2), 287-304.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2559). คู่มือการส่งเสริมการพัฒนา “ระบบเศรษฐกิจฐานราก”. กรุงเทพมหานคร: สำนักสื่อสารการพัฒนา.
- หทัยชนก คะตะสมบุรณ์. (2563). การพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านสวนพลู-พุต้อ ตำบลทัพหลวง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี. รายงานการวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรุณ สนใจ และคณะ. (2564). ศักยภาพการพัฒนาชุมชนสู่หมู่บ้านท่องเที่ยววิถีชุมชนโดยเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานรากกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนตำบลบึงน้ำเต้า จังหวัดเพชรบูรณ์. Journal of Legal Entity Management and Local Innovation. 7(6), 191-200.
- Gannon, M., et al. (2021). Assessing the mediating role of residents' perceptions toward tourism development. Journal of Travel Research. 60(1), 149-171.
- Gao, J., & Wu, B. (2020). Sustainable development of rural tourism in China: Challenges and policies. Journal of Hospitality and Tourism Management. (45), 95-101.
- Gao, J., & Wu, B. (2022). Business model innovation for sustainable development of rural tourism in China: A case study based on the business model canvas. Journal of Sustainable Tourism. 33, 1-20.
- Lee, T. H., & Jan, F. H. (2019). Can community-based tourism contribute to sustainable development? Evidence from residents' perceptions of the sustainability. Tourism Management. (70), 368-380.
- Rasoolimanesh, S. M., et al. (2020). Factors influencing community participation in tourism development: The case of Kampung Morten, Malacca, Malaysia. Journal of Sustainable Tourism. 28(11), 1890-1910.
- Seyfi, S., et al. (2020). Exploring memorable cultural tourism experiences. Journal of Heritage Tourism. 15(3), 341-357.